

ע"פ 751/17 - עאמר חרחש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 751/17

לפני: המערער:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
עאמר חרחש

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 11.1.2017 ומיום 19.1.2017 בע"פ
7791-01-17 שניתנו על ידי כבוד השופט א' דראל

תאריך הישיבה: כ"ו בטבת התשע"ז (24.1.2017)

בשם המערער: עו"ד יעקב אריאל

בשם המשיבה: עו"ד יורם הירשברג

החלטה

1. לפניי ערעור על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 11.1.2017 ומיום 19.1.2017 (השופט א' דראל) בע"פ 7791-01-17, במסגרתן נדחתה בקשת המערער לעכב את ביצוע עונש המאסר שהוטל עליו.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. המערער הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בשורה של עבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ולפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, וביניהן השמטת הכנסה מדו"ח; מרמה ותחבולה; סיוע להתחמקות ממס; ומסירת דו"חות כוזבים בנסיבות מחמירות. על פי כתב האישום, המערער היה בעלים של עסק להשכרת מוניות, שאותו ניהל והפעיל בעצמו ובאמצעות עובדים. המערער רכש מוניות והכשירן לשימוש, וכן רכש את הזכויות הציבוריות להפעלת המוניות ואת הזכות להפעלתן לנהגים תמורת דמי שכירות קבועים - כאשר פעילות זו לא דווחה על ידי המערער ולא שולם המס שהגיע מהרווחים שהפיק ממנה. לצד פעילות זאת, המערער רשם את הנהגים כעובדים שכירים בעסקו ה'לגיטימי' - שעל הכנסותיו כן דיווח, וכך ניכה שלא כדין מתוך הכנסותיו הוצאות שהוציא לכאורה לתשלום שכרם של הנהגים.
3. ביום 16.7.2015 הגיעו הצדדים להסדר דיוני בבית משפט השלום, במסגרתו תוקן כתב האישום והמערער הודה בחלקים נרחבים ממנו - כך שעיקר המחלוקת נותרה ביחס להיקף הכנסותיו של המערער מהעסק ומידת מעורבותו. ביום 24.8.2016 בית משפט השלום הרשיע את המערער בעובדות כתב האישום המתוקן, וקבע כי היקף הכנסותיו של המערער מהעסק עומדים על כ-20 מיליון ש"ח. עוד נקבע כי המערער "נמנע מלדווח על הכנסותיו באופן מכוון וכי הוציא לנהגים תלושי שכר פיקטיביים באופן מודע". בגין כך, ביום 20.11.2016 בית משפט השלום גזר את עונשו של המערער, והשית עליו עונש של 6 שנות מאסר לריצוי בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסכום של 750,000 ש"ח.
4. המערער הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, במסגרתו טען בעיקר כנגד קביעותיו של בית משפט השלום ביחס לסכום שהפיק כתוצאה מהעסק. כן טען בערעור כי בית משפט השלום טעה בכך שיחס לו מעמד של מנהל פעיל ביחס לעסק, תוך התעלמות מחלקים של אחרים. יחד עם הגשת הערעור, הגיש המערער בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל עליו עד להכרעה בערעור.
5. ביום 11.1.2017 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת המערער לעיכוב ביצוע עונשו. בית המשפט המחוזי קבע כי אף אם המערער צודק - והיקפן הכספי של העבירות נמוך יותר מזה שקבע בית משפט השלום, עדיין הסיכוי שעונש המאסר שהוטל עליו יבוטל כליל אינו גדול. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי קצב שמיעת הערעור הוא מהיר, כך שסביר שהתיק יסתיים בתוך חודשים ספורים. כמו כן, בית המשפט קבע כי בעניינו של המערער לא מתקיים אף אחד מהטעמים המצדיקים עיכוב ביצוע העונש, וזאת בעיקר נוכח הסיכוי הנמוך שעונש המאסר שהושת עליו יבוטל או יקוצר לכדי נשיאתו בעבודות שירות, וכן נוכח חומרת העבירות בהן הורשע; תקופת המאסר הממושכת שהושתה עליו - שכן אין חשש שבפרק הזמן שבו ישמע ערעורו הוא יסיים לשאת את עונשו; והעובדה שערעורו לא מופנה כלפי עצם הרשעתו, אלא ממוקד בהיקף הסכומים שהעלים ובמידת מעורבותו בעסק.
6. על החלטה זו הגיש המערער בקשה לעיון מחדש, וזאת נוכח ממצאי חוות דעת חשבונאית - אשר לשיטתו מהווה ראייה מהותית חדשה שמצביעה על כך שבפסק הדין של בית משפט השלום נפלה טעות קיצונית ביחס לחישוב הסכומים עליהם לא דיווח לרשויות המס. ביום 19.1.2017 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, וקבע כי המדובר למעשה בערעור על החלטה שלא לעכב את ביצוע המאסר - להבדיל מבקשה לעיון חוזר, וכי אין בטענותיו של המערער כדי להצדיק לשנות מההחלטה לדחות את בקשתו לעיכוב ביצוע. מכאן הערעור שלפניי.

הערעור ותגובת המשיבה

7. המערער מפנה את ערעורו כנגד שתי החלטותיו של בית המשפט המחוזי. לשיטתו של המערער, יש לקבל את ערעורו ולעכב את עונש המאסר שהוטל עליו, וזאת בעיקר נוכח העיוותים שקיימים לדידו בחישוב היקף עבירות המס שיוחסו לו. המערער גורס כי באם תתקבל עמדתו ביחס לסכומים של העבירות בהן הורשע, ישנו סיכוי רב שיקוצר באופן משמעותי רכיב המאסר בפועל שהושת עליו. עוד מדגיש המערער כי עמדתו מושתתת על חוות דעת חשבונאית מקיפה, אשר בית המשפט המחוזי התעלם ממצאיה - מה שהוביל אותו לדחות את בקשותיו בלא נימוק מספק. המערער מוסיף וטוען כי העבירות בהן הורשע הן אינן בדרגת חומרה גבוהה, וכן כי הוא אדם נורמטיבי, אשר לא נשקפת ממנו כל סכנה לציבור או חשש להימלטות מהדין - ולראיה היה משוחרר לאורך ההליכים בבתי המשפט קמא.

8. המשיבה, מנגד, סבורה כי אין מקום להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל על המערער. בדיון שהתקיים בפניי, הדגישה המשיבה כי המערער נדון ל-6 שנות מאסר, כאשר הדיון בערעורו בבית המשפט המחוזי קבוע לעוד שלושה חודשים - ליום 2.4.2017, כך, שלמעשה, אין כל סיכוי כי כניסתו המידית למאסר תייתר את הערעור שהגיש. בנוסף, המשיבה מצביעה על כך שהמערער עצמו הודה במרבית כתב האישום, כך שהמדובר בערעור שהוא עובדתי כמעט לחלוטין, וסיכויי להתקבל נמוכים. יתרה מכך, המשיבה גורסת כי אף אם יתקבלו טענותיו של המערער ביחס לסכום העבירות שביצע, אין הכרח כי הדבר ישפיע על העונש שהושת עליו, ולבטח לא ישפיע בצורה משמעותית כפי שסבור המערער עצמו. לבסוף, המשיבה מפנה לכך שהמערער בעבר שוחרר למעצר בית והפר את תנאי שחרורו, וכן כי בשנת 2011 שוחרר בתנאים מגבילים - ואף על פי כן התברר כי בשנת 2013 המשיך לבצע את העבירות בהן הורשע.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בערעור שלפניי ובהחלטותיו של בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בדיון שבפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

10. הלכה היא כי נאשם שהורשע בדיון, יחל לרצות את עונשו מיד עם מתן גזר הדין, כאשר עיכוב ביצוע העונש הוא החרג לכלל זה. עיכוב ביצוע כאמור, ינתן רק במקרים בהם הוכיח בעל הדין כי מתקיימות נסיבות מיוחדות, הגוברות על האינטרס הציבורי באכיפה מידית של העונש. בעת החלטה על עיכוב ביצוע, בית המשפט יבחן, בין היתר, את חומרת העבירות ונסיבות ביצוען; את אורך תקופת המאסר; את טיב הערעור וסיכויי קבלתו; ואת עברו הפלילי ונסיבותיו האישיות של המבקש (ראו: ע"פ 8625/16, פסקה 7 (9.11.2016); ע"פ 2690/16 לוויה נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.9.2016); ע"פ 5493/16 ירושלמי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (25.7.2016); ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 276-282 (2000)).

11. בעניינינו, ניכר כי המחלוקת העיקרית נעוצה בשאלת היקף עבירות המס שיש לייחס למערער - להבדיל מהשאלה האם העלים הכנסות ודיווח דיווחים כוזבים. משכך, על פניו, וכפי שהטעימה גם המשיבה, דומה כי סיכויי הערעור אינם מן הגבוהים, שכן טענותיו של המערער מתמקדות במישור של ממצאי עובדה ומהימנות - בהם, ככלל, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב (ע"פ 2016/16 שייניס נ' מדינת ישראל, בפסקה 24 (10.11.2015); ע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מדינת ישראל, בפסקה 69 (23.8.2012)).

12. זאת ועוד, הרי שאף אם יתקבלו טענותיו של המערער, וייקבע כי הסכומים שבהם נקב בית משפט השלום אינם מדויקים, מסופקני כי יש בכך כדי להביא לביטול מוחלט של עונש המאסר שהוטל על המערער, או לקיצורו באופן

שדחיית הערעור שלפניי תסכל את הערעור שבכוונת המערער להגיש - שכן תקופת המאסר שעליו לרצות עומדת על 6 שנות מאסר. ברי כי הדבר מהווה טעם נוסף לדחיית הערעור, בפרט נוכח העובדה שהמועד לשמיעת ההליך הערעורי קבוע לעוד כשלושה חודשים.

13. דומה כי אף השיקול של חומרת העבירות נזקף במקרה שלפניי לחובתו של המערער - אשר הורשע במסכת של עבירות חמורה יחסית, שבהן נוהלה בצורה מתוחכמת ושיטתית מערכת מסועפת של העלמת הכנסות, ודיווח כוזב על הוצאות בהיקפים עצומים. משכך, ונוכח כל האמור, לא ראיתי לנכון להורות על עיכוב ביצוע העונש. אשר על כן, דין הערעור להידחות.

14. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשע"ז (24.1.2017).

שׁוֹפֵט